ADEIÍ AADAHWIINÍT'ĮĮDĘĘ' NIHOOT'Ą BAA NÁHWIINÍT'Į WÓKEED

Díí na'alkid bee nihil hane'dooígíí éí t'óó chí'ít'áago hane' át'é dóó doo éí bee haz'áanii bee kót'áo í'díílííl níi da. Aadahwiinít'íídéé' áníigo éí díí hane' éí t'áá kót'éhégo bik'ehgo á'jíl'íígo bee haz'áanii bee na'anish búighahdi ájiilaadoo doo níigo ályaa da. Bee haz'áanii t'áá álahjj' lahgo ánáá'niilígíí biniinaa díí baa hane'ígííshíí lahgo ánáádaadzaago da át'ée doo. Éí baa t'áá agha'diit'aahii la' aahwiinít'íígi áda'ool'jilígíí yee nich'j' hadoodzih dóó níká adoolwol:

Adeií Adahwiinít'íigóne' t'áá hó ádá yájítti' íiyisíí ádaat'éégóó baa hane'ígíí éí díí Naaltsoos Bik'ehgo T'áá Hó Ádaa Atíjít'í hodees'áhígi bikáá'

Baa síníti': Díí naaltsoos yaa halne'ígíí éí ayeií aadahwiinít'í, dóó kin nitsaa naazhjaa'góó éí doodago kin áłch'íídí naazhjaa'góó aadahwiinít'íidi nidahwiist'ánígíí baa náhwiinít'í doo yaa halne' da, éidí éí nihat'áahgo baa náhwiinít'í wókeedígíí t'áadoo hodina'í bee ada'ii'aah, adeií aadahwiinít'ínídéé' jókeedgo éí t'áádoo ayóo hodina'í wókeed.

NIHOOT'ÁAGO BAA NÁHWIINÍT'JJHÍGÍÍ ÉÍ *HÁÁDÉE'GO* YIT'IHGO DÓÓ HÁAJJ' NIDINISH'AAHGO SHÁ *BAA NÁHWIIDÍNÓOT'JJE*?

Nihoot'áago baa náhwiinít'jih nizhdee'aahígíí baa nitsáhákeesgo éí aadahwiinít'í nihoní'ánígíí bits'áá' baa náhwiidínóot'jił doo áko éí ÁÁDÉE'GO yit'ih doo. AYEIÍ AADAHWIINÍT'Í, dóó KIN NITSAA NAAZHJAA'GÓÓ éí doodago KIN ÁŁCH'JÍDÍ NAAZHJAA'GÓÓ AADAHWIINÍT'JIDI nihoot'áago baa náhwiinít'í adeií aadahwiinít'íjidi ÁAJI' yah adí'aah doo. Ákót'éego í'íléehgo éí bik'ehgo ájiil'ijihígíí self help guide naaltsoos bikáa' ayeií aadahwiinít'í, dóó kin nitsaa naazhjaa'góó éí doodago kin álch'íjídí naazhjaa'góó aadahwiinít'íjidi dahóló.

ADEIÍ AADAHWINÍT'ĮĮ́DÉÉ' nihoot'ą́ago baa náhwiidínóot'įįł yíníkeedgo, aanáhwiinít'į hait'éhígííshįį yíníkeed doo, éí naaltsoos alą́ajį' niníłtsóósígíí éí t'áá adeií aadahwiinít'į bił yah adiíłtsos éí doodago t'áá hoosch'į' Yootó Nitsaa Hahoodzojí Nidahodiit'aah Baa Nídahwiinít'į, New Mexico Court of Appeals bił yah adiíłtsos. Háájigo lá naaltsoos áłtsé yah adeestsos lá nínízingo kwe'é hóyahgo "Hait'éego Lá Nihoot'ánígíí Baa Náhwiidínóot'įįł Ádeeslííł Lá?" níigo hane' dashijaa'igíi dínííł'įįł. T'áá háájigoshįį naaltsoos áłtsé yah aniłtsóos doo ákondi náasdi díi Yootó Nitsaa Hahoodzojí Nidahodiit'aah Baa Nídahwiinít'į, New Mexico Court of Appeals bił haz'ánídi naaltsoos t'áá ałtso yah adiíjih, áájí nik'ijį' nihoot'ánígíi iiyisíi baa náhódóot'įįł dóó nináhodoot'ááł.

Béénílniih Yootó Nitsaa Hahoodzojí Nidahodiit'aah Baa Nídahwiinít'í naakigo bił haz'á – Bee Aldíil Dahsinildi dóó Yootóodi. Naaltsoos éí koji' ádíilíił ałdó' Court of Appeals at P.O. Box 25306, Albuquerque, NM, 87125-0306 or P.O. Box 2008, Santa Fe, NM 87504. Éí doodago t'áá ni kwe'é naaltsoos yah adíijih 2211 Tucker NE Albuquerque, NM or 237 Don Gaspar, Santa Fe, NM. Nidahodiit'aah Baa Nídahwiinít'í, Court of Appeals bich'i' béésh bee hane'go éí Bee Aldíil Dahsinildi 505-841-4618 éí doodago Yootóodi éí 505-827-4946.

HÁÍ LÁ NIHOOT'ÁAGO BAA NÁHWIINÍT'Í YÍDÓOKIŁ?

Adeií Adahwiinít'í ná nihoní'ánígíí da'asiih nínízingo éí bee náház'á nihoot'ánígíí baa náhwiidínóot'iil. Nihoot'áago baa náhwiinít'ínígíí t'áá nanitl'ago át'é dóó t'áá hodina'go bil hodilzhish, áko agha'diit'aahii yisíníkango ná yinaashnishgo aldó' ádoonííl. Agha'diit'aahii éí yinidaalnishígíí doo la' bééhonísingóó, éí doodago nibéeso bi'oh neel'áago éí áká anídaajahgo bil nahaz'ánígíí nabídídíílkil, Resource List dabikáá'ígíí dínííl'iil.

HA'ÁT'ÍÍ LÁ ÉÍ BAA NÁHWIINÍT'IIHGO BEE SHÁ HAZ'Á?

Aadahwiinít'í[góne' t'áá ałtso baa hwiiníst'i[idgo nihoot'áago naaltsoos bee hááłheezhígíí éí t'éí baa náhwiinít'í[. Ałtso aahwiiníts'i[idgo nihoot'ánígíí éí aahwiinít'í[góne' bee aahwiinít'ínígíí t'áá ałtso danéel'í[' dóó ánáádoolníílígíí t'áá áásdiidgo áaji' íiyisíí nihodoot'ááł. Łah da íiyisíí nihat'ááhígíí doo ałtsohasht'eelyaa da łeh. Aahwiiníst'i[idgo nihoot'ánígíí doo ałtso hadít'éégóó biniinaa baa náhwiidínóot'i[i] dahididoogáałgo Nidahodiit'aah Baa Nídahwiinít'[i]di nits'áa' ch'íhidoolgháal, ákondi nihoot'áago baa náhwiinít'[i] éí t'áá bee náház'áadoo. Aadahwiinít'[i]di ałtso ná baa hwiiníst'[i]dgo dóó íiyisíí nihoot'áago éí binahji' aanáhwiinít'[i]h ániidígíí yídííkil Nidahodiit'aah Baa Nídahwiinít'[i]nídi.

HAHGO ÉÍ NIHOOT'ÁNÍGÍÍ BAA NÁHWIINÍT'JJH YÍDÉESHKIŁ?

Áda'ał'ínígi át'éego éí adeií aadahwiinít'ílidi hak'iji' nihoot'áago éí íyisíí nihoní'áago yee naaltsoos hayíí'ahgo tádiin yiskáaji' aanáhwiinít'ilh naaltsoos bee nijíltsóos. Hats'áá bee e'e'aahgo adeií aadahwiinít'ílidóó nihoot'á baa náhwiinít'ilh wókeedígií há náás yidoo'áál. T'áadoo bilááhgóó ahalzhííshí aanáhwiinít'í bee ni'jiltsosgo éí doo nanit'a da. Bilááhgóó ahoolzhiizhgo naaltsoos nijíltsóósyée doo bee há haz'áa da yileeh. Naaltsoos nihe'nííl díkwíí yiskáaji'shíl bá da'asdzoh áko díl baa ákoznízin, aadahwiinít'í ayeidi si'ánídée' nihoot'á baa náhwiinít'ilh jókeedgo adeií aadahwiinít'íljii' nizhdidoo'áál éí doodago adeií aadahwiinít'íldée' nihoot'á baa náhwiinít'ilh jókeedgo Nihodiit'aah Baa Nídahwiinít'íljii' nizhdidoo'áál áko ál'aa át'éego aanáhwiinít'ínígíí naaltsoos bee nihe'nííl al'aa' át'éego bá da'asdzo. "Where Am I Appealing From and Where Should I Appeal To?" bikáá'ígíí dínííl'iil -láágóó yaa halne'.

HA'ÁT'ÍÍ BINIINAA NIHOOT'ÁNÍGÍÍ BAA NÁHÓDÓOT'ĮĮŁ DIDIDEESHNIIŁ?

Aadahwiinít'íidóó éí doo ákónílééh éí doodago t'áadoo yíníkeedí nididooniił da háálá éí bee haz'áanii bee kót'éego i'ílééh ha'nínínígíí át'é. Adeií Aahwiinít'iidi ná nihoot'ánígíí éí da'asiih nínízingo éí baa náhwiidínóot'iił didíiniił. Áltsé baa náhwiidínóot'iiligíí t'ahdii baa nitsíníkeesdáá' agha'diit'aahii ła' nabídídííłkił. Ákondi t'áá baa tsíil nínízingo éí doo nits'áá' bee i'doo'áal da.

HAIT'ÉEGOSH NIHOOT'ÁNÍGÍÍ BAA NÁHWIIT'JJHÍGÍÍ ÁDEESHŁÍÍŁ?

T'áá áda'ał'ínígi át'éego éí "notice of appeal" wolyé, nihoot'ánígíí baa náhwiidínóot'įįł bee ni'jiłtsos adeií aadahwiinít'įįgóne' éí bee hahalzhish. Nááná łahgo át'éego ałdó' bee hahalzhish, éí éí "petition for a writ of certiorari", Yootó Nitsaa Hahoodzojí Nidahodiit'aah Baa

Nídahwiinít'íídéé', New Mexico Court of Appeals, Yootó Nitsaa Hahoodzojí Nidahodiit'aah Baa Nídahwiinít'íídi díí naaltsoos nihe'níílígíí yídííkil éí doodago béésh nitsékeesí bee kwe'é https://coa.nmcourts.gov t'áá ni nich'i' hadínóodah t'áadoo háájí da biniyé nanináhá.

T'áá áda'áł'ínígi át'éego éí nihoot'á baa náhwiidínóot'įįł bee i'jíłnííhígíí, notice of appeal, adeií aadahwiinít'į́igóne' naaltsoos bee i'jíłnííhígíí yah ajiłtsosgo nihoot'ánígíí baa náhwiidínóot'įįł jííkeed doo. Haahwiiníst'įį́dgo nihoot'ánígíí t'áá łahjí, naat'áanii be'aahwiinít'į́įgóne', administrative agency, nihoní'áago asiih jinízingo éí adeií aadahwiinít'į́idi baa náhwiidínóot'įįł bee ni'jiłtsos. Áádóó ałdó' Adeií Aadahwiinít'į́idi nihoot'ánígíí baa náhwiidínót'įįłgo éí "petition for writ of certiorari" wolyéhígíí, Court of Appeals di bee nijiłtsos t'áá hooshch'į'.

Adeií Aadahwiinít'íigóne' aanáhwiinít'iih bee i'ílnííhígíí nizhníłtsoozdóó éí naaltsoos "docketing statement" wolyé nijiłtsos, éí aahwiinít'íigóne' chodaoz'iidígíí, dóó baa dahwiiníst'iidígíí t'áá ałtso bikáá' ájiił'iihgo Nidahodiit'aah Baa Nídahwiinít'íidi bik'ehgo aanáhwiinít'ínígíí ál'iih. Naaltsoos docketing statement wolyéhígíí nijiłtsos nihoot'á baa náhwiidínóot'iił bee ni'zhníłtsoozdóó t'áadoo tádiin yiłkaahá niłtsos. Neeznádiin dóó bi'aan naadiin ashdla' béeso docket fee éí Nihodiit'aah Baa Nídahwiinít'í Court of Appeals bich'i' nijilééh. Éí doodago bééso nihelyéhígíí nahji' kódoolnííł yízhdóokił. Naaltsoos nijiłtsosdóó éí adeií aadahwiinít'ínígíí bił nidajilnishgo hanaaltsoos, "record proper" wolyé, t'áá ałtso hasht'e dajiił'iih dóó Nihodit'aah Baa Nídahwiinít'íigóó ádaal'iih. "Record proper" éí aadahwiiníst'iidgo naaltsoos aadahwiinít'í binaaltsoos ííł'íní bił yah adahaas'nilígíí t'áá át'é óolyé. Naaltsoos há hasht'eelnéehgo béeso bááhílí haashíí néélt'e'ígíí bik'ehgo. Adeií aadahwiinít'í binaaltsoos ííł'íní éí yee nił hodoolnih, éí t'áadoo neeznáá yiłkaahá bik'é ni'jilééh.

Naaltsoos record proper wolyéhígíí Nidahodiit'aah Baa Nídahwiinít'íidi yah aníídee'go inda nik'i yiskáago nihoot'á baa náhwiidínóot'iilígíí dínóol'iil.